

Előfizetési árak:
 Egész évre ——— 12 frt.
 Félévre ——— 6 „
 Negyedévre ——— 3 „
 Egy hóra ——— 1 „
 — Egyes szám 4 kr. —

Kiadóhivatal:
 Plettz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 eszküldésére vonatkozó felszólalások
 intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi Iroda:
 Nagy-Becskerek.
 Zápolya-utca 1-ső szám
 hová a lap szellemi részét illető
 minden közlemény intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
 Azonkívül az összes hirdetési
 irodákban.

Megjelenik mindennap,
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

Mult és jövő.

Nagybecskerek, augusztus 9.

— s — Az ország tevékenységének és fejlődésének legközelebbi multját és jövőjét tárta föl nagybányai választó polgárai útján az országnak Wekerle Sándor miniszterelnök, evvel példát szolgáltatván sok képviselőnek, hogy a honatyai hivatás nem abban áll, hogy az ország színe előtt „haza” beszéljenek, amint ezt igen sokan tenni szokták, hanem abban, hogy otthon is az ország ügyeit tárgyalják.

Wekerle Sándor ennek az elvnek egyik legigazibb és legnagyobb képviselője, mert valóban nálánál többet és jobbat alig dolgozik valaki a haza érdekében, s azért büszke önérzettel számolhatott be a multról és nagy várakozásokra jogosító kilátásokat nyithatott a jövőre nézve.

A mit a multa nézve mondott, az a tények tárgyilagossága ismerője és higgadt mérlegelője előtt nem is volt új dolog, de azért mégis nagyon helyén való volt Wekerle beszéde, mert épen az a bökkenő, hogy sokan nem képesek tárgyilagosan megismerni és higgadtan mérlegelni a tényeket és pedig annál kevésbbé, mert akadnak olyanok is, akik szándékosan elferdítik és tudatosan meghamisítják a tényeket s ez által tévuttra vezetnek másokat. Ezekkel szemben nagy szükség volt arra, hogy olyan tiszta, világos és egyenes gondolkodású fő, a minő Wekerle Sándor, az ő határozott modorában rámutasson arra, hogy a kormány az egyházpolitikai kérdésekben csak arra a térére szorított, a hol az egyházpolitikai kérdések szabályozása és megoldása elkerülhetlenül szükséges volt, s hogy nem terjeszkedett ki továbbra, mint hogy e kérdésekben az egyház és az állam hatáskörét elválasztotta a nélkül, hogy bármelyik

hatáskörön csorba esett volna. Elment a kormány a szükségesség határáig, de egy lépéssel sem tovább, úgy, hogy a további békés együttélés feltételeit megteremtette, a minek bizonyára meg lesz a bizonyítéka, hogy az egyházpolitikai javaslatok törvényerőre emelkedvén, azzal a köteles tisztelettel és megnyugvással fognak fogadtatni és azt az általános nyugalmat és békét fogják előidézni, a melyet az állam törvényei előidézni szoktak.

A jövőre nézve pedig nagyszabású perspektívát nyitott a miniszterelnök, midőn a kormány közigazgatási reformterveinek irányadó elveit jelezte. Ezeknek egyik fővonása, hogy bár a kormány a közép és alsó adminisztratív fórumokon is állami közegekre kívánja bízni a közigazgatást, de e mellett épen nem akarja előlni az autonómiát, sőt ellenkezőleg a rendszeres ellenőrzést, a felelősségre vonás jogosultságát és egyebeket is, sőt mi több városokban és városiabb jellegű helyeken a végrehajtást is a helyhatósági autonóm tényezőknek szándékozik meghagyni.

A másik fővonása pedig Wekerle programjának, hogy a junktimoknak tulzott forszírozása épen nem fogja a kormányt visszariasztani munkájában, mert vesztélyes és esztelen dolog volna olyan sürgős kérdést, minő a közigazgatás államosítása, elodázni azért, mert a biztosítékok egyike vagy másika megteremtve még nincs, amelyeket úgy sem lehet egy csapásra megvalósítani.

Azt hisszük, hogy mához egy évre Wekerle épp oly eredménydus beszámolóval fog választóinak kedveskedni a közigazgatási reform tekintetében, mint ezuttal az egyházpolitikai kérdésekben.

HIREK.

Tájékoztató.

Augusztus 16. A megyei állandó választmány ülése
 Augusztus 21. A közigazg. bizottság ülése.
 Augusztus 21. A m. tüzoltószövetség ig. választmányának ülése.
 Augusztus 24. Rendkívüli megyei közgyűlés.
 Szeptember 9. A házipar-egyesület közgyűlése.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 óratól nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

— A főispán Korytniczán. Rónay Jenő, vármegyénk közszeretettben álló főispánja, mint örömei értesülünk, igen jól érzi magát Korytniczán. A pompás hegyi levegő, e gyönyörű üdülő hely néma csendje a legjobb hatással vannak ő Méltósága egészségi állapotára, ki e hó második felében érkezik haza. Tegnap este bájos fiatal neje szül. Pattyászkya Olga és bátyja, Rónay Ernő, utaztak el Korytniczára a főispán látogatására.

— A beteg püspök. Dessewffy Sándor püspök állapota, miként értesülünk, már annyira javult, hogy az egyházfejedelem Badenben botjára támaszkodva kisebb sétákat tesz. Orvosai reménylik, hogy egy-két hét múlva teljesen felépül.

— Változások a nagybecskereki főgymnáziumban. Főgymnáziumunk tanári karában, mint halljuk, változás történik. A rendkormány intézkedése folytán ugyanis ez intézet közkezdveltségű tanára Novotny Endre kegyesrendű áldozár Kolozsvárra helyeztetett át. Ennek helyébe Eberhard Béla kegyesrendű áldozár eddigi kolozsvári tanár lép.

— Országos vásár. A nagybecskereki nyári országos vásár ma vette kezdetét. Daczára annak, hogy ugyancsak ma kezdődött Ujvidéken és Törökbecsén is a nyári nagyvásár, a mai sertés és marhafelhajtás városunkban oly nagy volt, hogy bátran állíthatjuk, miként a hétfőig tartandó vásár szokatlan nagy arányokat fog ölteni.

A „TORONTÁL” TÁRSZÁJA.

A meglepetés.

Írta: C. Crome-Schwiening.

Pokolba valamennyi meglepetéssel! Én ugyan már jól laktam vele. Nekem most nyaralóm lehetne Berlin nyugati végén s a mellett vagy fél milliót a bankban. S mindezt egy kis „meglepetés” ragadta el tőlem.

Nem hiszik önök? Ám hallgassanak meg. A történet nagyon egyszerű, átkozottan egyszerű, mert igaz.

Mi — már t. i. én, meg az én fiatal kis feleségem — néhány hóval az előtt keltünk egybe.

Fiatalok, egészségesek voltunk s a feleségem hozományából pompásan berendezkedhettünk, az én jövedelmem pedig ép elég volt arra, hogy belőle takarékosan megélhessünk.

De nekünk nagy reményünk vala a jövőben.

Volt a feleségemnek egy gazdag öreg nagynénje, szugori, minden fillért fogához koczogató asszony, kiten egyáltalában nem szenvedhettem. De az én Katám kedvence volt, már annyira, a mennyire az öreg nagynéninek valami kedvence lehetett.

— Mi örökölnék a nagynéni után és senki más — hajtogatta gyakran a feleségem, sőt ismerőseink is kezdték már gratulálni, a mihamarábbi örökségre czélozva.

Egy este, mikor a hivatalból hazatértem, a feleségem nagy felindulással lépett elélem.

— Walter, nekem egyszerű eszmém támadt!

— Nos? — szóltam kíváncsián.

— Halld csak! A nagynéni egyre vágyik, Berlint valahára látni. De te ismered a fukarságát. Holnap 23-ika van — tehát a néni születésnapja. Én holnap, a reggeli vonattal Brandenburgba rándulok, elhozom a nagynénit s ő egy

hétig nálunk marad. Mit szólsz te eme pompás tervemhez?

— Mit szólhatnék egyebet, mint azt — hogy végre kell hajtani! Ugy látszik, te nagyon szerelmes vagy eme tervedbe!

— Valóban, az vagyok... képzeld csak azt a pompás meglepetést...

— A te vén szugori nagynénéd...

— Ej — duzzogott a feleségem s az igazat megvallva, bájoló volt mikor duzzogott! — Ne beszélj így! A meglepetés a néniit elbájolja s a nagy vagyona mellett, tudod...

— Tudom, mindent tudok!... Hát csak utazzál el! akkor ideje, hogy előkészületeidet megtegyed.

— Már mindent elintéztem! nevetett pajzánul a feleségem. — Az öreg felügyelőmet megkértem, hogy reggel kilencz órakor, mig te engem a vasúthoz kikísérsz, a lakást hozza rendbe, s ha haza térsz, álljon rendelkezésedre, ha szükséged lenne valamire. Déután aztán visszaterék a nagynénivel, s e nap dicsőségére, este valamelyik előkelő vendéglőben vacsorálunk.

Köztudomás szerint, fiatal házas embernek nincs saját akarata. Én hát mindenre helyealóleg választottam és másnap reggel kilencz órakor csakugyan kikísértem a feleségemet a vasúthoz.

Sehogy se tudtam kibékülni azzal a gondolattal, hogy a feleségem utazik, én meg maradok. Vele akartam menni, de nem — az asszonyka nálam nélkül szebbnek képzelte a meglepetést s nevetve küldött haza. Hogy azonban megvacsoráljon, a kocsai ablakán kihajolva, még egyszer kezet szorított velem s figyelmeztetett: ott legyek déután a pályaháznál, hogy őt és a nagynénit hazaszállítsam s boldogan mosolygott még akkor is felém, mikor a vonat már megindult.

Haza indultam.

Egyébkor ez az óra volt az, melyen a reggelinket szoktuk elkölteni, melyet vasárnapokon kis-é meg is nyújtottunk.

Most, egyedül lenni s feleségem helyett a rut, vén, de alapjában becsületes Mártát, felügyelőnőket látni, semmi gyönyörűségemre nem szolgált.

Epen a fölött töprengtem, vajjon nem lenne-e jobb, valamelyik vendéglőbe betérnem, midőn egyszerre csak megszólít az én Willy barátom.

— Nos, Walter, te már ily korán kúnt jársz és egyedül?

Röviden elmondtam neki mindent.

— Mily kár! — mondta; — pedig épen hozzátok indultam, nálatok költeni el a reggelit. Ama reményem, hogy nálatok pár kellemes órát tölthetek, ime meghiusult...

— Hja, most elégedjél meg azzal, ha csupán az én társaságomban lehetsz. Az öreg Márta nálam van s mindent hozatunk vele, ami csak egy pompás lunch-hez szükséges.

Kedélyesen ballagtunk a lakásom felé.

Az öreg Márta az ajtóban állt s nyájassan bölintott felém.

— Hát, most már... most már... — dadogta, midőn Willy hirtelen a szavába vágva így szólt:

— Ne beszélgessen, öreg Márta, hanem inkább szedje össze a lábait.

— Igaza van a pajtásomnak — szóltam nevetve. — Ime, vegye est a pénzt s hozson kaviárt, sódat, sajtot s két palacskát „Chateau Lafitte”-et, gyorsan... Hallotta-e Márta?

— De hát... vendégünk van — dadogta a jó öreg asszony.

— Hiszen ép azért gondoskodom reggeli felől. Csak gyorsan, Márta!

Az öreg asszony álmélkodva nézett rám s a fejét csóválgatta. De mikor ismét köszölni akart velem valamit, Willy karonfogta s nevetve vonta őt a lépcsők felé, mondván:

— **Leköszönt állatorvos.** Heiner mann József bégaszent-györgyi községi állatorvos ezen állásáról leköszönt.

— **Pancsovai illemszabályok.** Pancsován nem lehetnek tuludvariások egymás iránt az emberek, mert külön plakáton adnak nekik utasítást az illemszabályokról. Vozáry törvényszéki elnök ugyanis a törvényszéki épületben a következő hirdetést ragasztatta ki, melynek jó-kony hatását lesik most a pancsoviaiak:

Figyelmeztetés !!!

Az illemszabályok minden tisztesség embert köteleznek, elvárom tehát az érdekeltektől, hogy a bíróság helyiségeiben és a személyes érintkezésben mindenki magát a fenti szabályokhoz alkalmazza, hogy ily módon kölcsönös előzékenységgel által mindennemű surlódásnak eleje vételessék.

Pancsován, 1894. júl. 26-án.

Vozáry s. k.,
kir. törvényszéki elnök.

— **Juhhimlő.** Mint értesülünk Béga-szent-györgyi községében a juhhimlő tört ki. Az utóbbi napokban mintegy 30 eset fordult elő.

— **Vérlázító rablógyilkosság**ról ír a „Szegedi Napló”. Belényes mellett, B. Örvényes községben egy 85 éves magános agg nő már évek óta rossz viszonyban élt gyermekeivel és unokáival, kik nagyon türelmetlenkedtek már a miatt, hogy az öreg nem akar elköltözni az árnyékvilágból, s hogy így vagyunkja fölött olyan soká üthetnek prédát. Türelmük fonala végre is elszakadt s a mult hét végén éjjel rá-törték a mit sem gyanító agg nő házára és pedig a nő állítása szerint négyen. Ketten bemen-tek a házba, hol az aggastyán nő aludt s hogy el ne árulják kilétüket: a sötétség leple alatt fogtak hozzá kegyetlenséggel kiesztelt munkájok-hoz, mialatt két társuk künn állt őrt. Az asszonytól követelték 320 forintot, fenyegetvén, hogy: ha nem adja, megnyuzzák. Az asszony vonakodott, hihetőleg nem is volt annyija. Erre fojtogatni kezdték s hogy ez sem használt, le-teperték, lábbal tapodták. Azonban ilyen kinszá-sok árán sem tudtak tőle kicsikarni semmit. Ekkor kére kaptak, hogy az öreget formaliter megnyuzzák. Ereit fölvtágták s kezeit késsel ha-sogatták. A közben pedig kiszedték a tollat a párnákból — ott is keresvén a pénzt — s az asszony száját tele tömték tollal. Az agg nő halottnak látszott; valósággal azonban nem halt meg. Az irgalmatlan tettesek nem tartva többé attól, hogy a halottnak vélt asszony föliseri

üket, gyertyát gyújtottak és künn vigyázó társaikat is beszólítva, mind a négyen a ház fölkereséséhez láttak. A felholtra kin-zott öreg asszony titkon fölnyitván szeméit, fölismerte, hogy a rablók unokáinak a férjei Havas-Dombraviczáról. A minden emberi érzés-ből kivetkőzött állat-emberek hosszú kutatás után amit csak találtak: 12 ftt készpénzt, 2-2 vég-vásznat és darócot s egy egész szalonnát — magukhoz vették s tovább álltak. Az öreg asszonyt eszméletlen állapotban találták meg más-nap reggel a párnák és ruhák között. Csak mi-után kiszedték a tollat szájából, tért magához s birt lélekzeni és halkán beszélni; amikor is elbeszélte, hogy kik bántak vele olyan hóhérul. A csendőrséget azonnal értesítették az esetről; s eddig már sikerült elfogni a tettesek közül háromt, kiket az öregasszony vallomása terhel. A szerencsétlen aggastyán nő másnap este szen-vedett ki nagy kínok között.

— **Betörés.** Nagy kövelesen a köz-alapítványi uradalom számvevőségi épületébe tegnap éjjel ismeretlen tettesek betörték és a tűzmentes pénzeszekrényt kiserelték felfeszíteni, ami azonban nem sikerült. Miután a betörők a falba erősített kisebb kasszát is hasztalanul próbálták kinyitni, megelégedtek egy asztalfiók felfeszítésével, a honnét egy tíz fttos bankjegyet emeltek el. Az épülettel szemben lakó gazda állítása szerint a betörők öten voltak, mind-annyian állig fölfe gyverkezve és arczuk bekormozva. A buziási csendőrség ez esetről értesülvén, azonnal megindította a nyo-mozást.

— **Meggyilkolt leány.** Buziásról ír-ják, hogy a közeli szilasi hegyekben egy iszonyuan megsonkított női holttestet találtak. A rendőri szemlén a hullában Doboschán Eva szilasi leányra ismertek, ki már mult hó vége óta tűnt el hazulról. A gyilkossággal Szirbu Vasul szilasi parasztlégnyt gyanúsítják, ki a meggyilkolt leánynyal viszonyt folytatott.

— **A papok biziklin.** A pápa megeng-edte a lelkészeknek, hogy hivatásuk gyakor-lása közben a kerékpárt használják. Az erre vonatkozó leirat fölemlíti, hogy a kerékpár valódi feltalálója Pranton abbé, aki már 1845-ben hasz-nálta ezt az alkalmatosságot lelkési utjai alkalmával.

— **A csók eredete.** Ismeretes dolog, hogy a csók már az újabb találmányok közé tartozik. Mert a régi görögök, például Heriodus és Homér a csók mai értelmét nem ismerték. Hektor mid-őn örökre távozni készült, Andromeda haját nem csókolja meg és Páris sem csókolja meg Helénáját. Odysseus, a ki sokat szeretett és

sokat utazott, sem Circénél, sem a szép Kalypsonál a csókot nem tanulta meg és midőn hazatér, feleségét, Penelopét megöleli ugyan, de meg nem csókolja. A hieroglyph és szanszkrit írásban még eddig a csókra vonatkozó jel nem fedeztetett fel. Japánban a csókot még ma sem ismerik. Lombroso, a híres olasz tudós szerint a csók a tűzföldiektől ered, akik nem ismerik az ivóedények használatát, lefeküsznek a forrás mellé s úgy isznak beöle, ha pedig a vizet ajkukkal el nem érik, a vizet egy szalmaszál vagy egy cső segítségével szívják fel. A tűzföldiek csecsemői azonban ily módon való vízmerítés mellett szomjan halhatnának meg. Azért a tűz-földi anyák épp úgy, mint a madarak, a szájukba veszik a vizet és csepegtetik gyermekeik szá-jába. Ebből a szokásból fejlődött ki a csók, a mely Lombroso szerint nem egyéb, mint az emberi fejlődés őskorszakának egyik fennmaradt emléke.

—x— A nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívjuk a Kovács Gedeon féle hely-beli egyik legtekintélyesebb, a modern igények és minden lehető kívánalmaknak teljesen meg-felelően berendezett confectio üzletre, mely ná-lunk e szakban elsőként vezette be a legszoli-dabb kiszolgálás mellett a szabott árakat. Állandó gazdag raktára ezen üzlet a legújabb divatu női confectiók, kifogástalanul készített uri- és gyermekruhák, valamint nagy választéku bel- és külföldi gyártmányu mindentéle gypju-szöveteknek. Méretszerintü megrendelések, nek-különbön egyenruházati szállítványok — ugy rendőrök, valamint tüzoltók és katonák részére — pontossággal fogantositatnak.

—x— Ha a kolera járvány lép fel, min-denkinak első és főkötelessége a kolera mivoltát, a védekezés eszközeit, valamint a hatóságok óvórendszabályait behatóan tanulmányozni, — ezáltal nemcsak arról győződik meg, hogy a kolera ellen van segély, hanem hogy okos és éber magatartás mellett — bizonyos határig elkerülhető még a megbetegedés is.

Mindenekelőtt figyelemmel kell lenni az emésztési zavarok, szekrekedés nevezetesen a hasmenés tüneteire. Zavartalan emésztés elérhető-e nékem szempontjából mértékletesen életmód mellett óvakodni kell a nehezen emészthető ételek, gyomor s egyéb hülések s egyáltalán mind ama káros behatásoktól, melyek az emész-tést zavarhatják. C. Brady gyógyszerész Máriac-zelli gyomorcséppjei melyek a gyomrot izgatják és erősítik nagymértékben elősegítik az egész-séges emésztést. A máriaczei gyomorcséppiek emésztési zavaroknál soha sem maradtak kellő hatás nélkül, miért is hirtelen megbetegedések-nél a család legkedveltebb háziszerekeit mint első segély évek óta kitűnő sikerrel alkalmaztat-nak. Kicsiny palackokban (ezeken C. Brady aláírása meg legyen) a szükséges használati utasítással 40, illetve 70 krajozárjával minden gyógyszerárban kaphatók.

Torontáli meleg.

(Kedélyes fürdői levél a közölségtől.)

Homokfürdő, 1894. aug. 7.

Motto: Hideg fürdő a melegben.

Szegény szomszéd, kedves szomszéd, Kin-Kind vá-rosa, szólnak az Urhoz, azaz rólad szól az ének. Dicső ének, gyenge kebelled zengjék néked Zsuzsáná, Hőzáná, Hozsáná. Hogy a kacás is fürdőnek ebben a nagy melegben, az természetes, e jussukat el nem veszi tőlük senki sem, pláne a szomszédban, hol a temérdek szárnyas egész Berlinig, Bécsig, sőt Swinemündeig is elrepül, a hol gyomrom tan-usága szerint egy valódi benszülött Kin-Kindi kacásat gyom-rostam agyon. De hagyjád erről a sok kacászkodás még rossz hirbe hoz. Csak elég annyi, hogy a vasuti állomásról leszállva, az első benyomás a feneketlen mély homokban' azaz sivatagban szerte koválygó kacsa tábor. Oly hóféhé-rek, kedvesen gágogók, behizelgő kacsinásnak, hogy gyom-runk valóban megsajnálja őket.

De lám, még mindig nem hagyjuk abba a kacás-ko-dást!

Apropos Homokfürdő. Ott térdig vásik az ember a legfinomabb homokban. Páratlan is az. Az adriai tenger iszapporzója suvicsk mellett. Elterül a földön nagy réteg-ben, aztán könnyűségénél fogva illóvá lesz, megtölti a le-vegőt, aztán szemünket, tüdönket, gyomrunkat. A házakra ráfekszik és szép sárga mázzal belepi. De egy gonosz tu-lajdonsága van, hogy a zárt ablakon is bemászik és átöleli a butorokat, éjjel álmadban nem tudod mi nyugtalanít, hát e szép szer behálózsa testedet. Hozzá impertinens hóság van, mi különben paradicsomi állapot és a szabók ehhez mérk is a ruházmányt, illetőleg nem ruházmányt.

Gondolom kács . . . kácsa . . . vagy Kasch-féle hó-telben éjszakáztam, mert aludni nem lehetett, minden por-csom vágyott üdítő fürdő után. A villanyos csengettyűre bejő egy fölélmos benszülött pincész. Ásitorva kéri:

- Parancsol!!!
- Van-e itt fürdő a városban?
- Oh kérem, hogy ne volna, van hat is.
- Melyiket ajánlja?
- Itt van a szabó fürdő, a gőz, a ló, az iszap fürdő a városon kívül, a huzárfürdő . . .

— Majd beszélhet később, a mennyi csak tetszik; most azonban szerezz be azt a sok jó dolgot, melyekről Walter emlékezett. Gyorsan! Bementünk a szobámba, mely a szalon mellett volt. Ócska, szürke köpeny hevert itt a ka-napén. — No — mormogtam bosszusan — az öreg Márta a konyhába hagyhatta volna a csókmókját, a helyett, hogy az én szobámban helyezze el . . . Ül le, Willy! Mig az öreg asszony visszatér, beszéljünk. — Nos, hát a feleséged ama nagynénihez utazott, a ki után örökséget vártok? — Ugy van. Egy kis meglepetést kell csinálnom. No, én bizony nem igen örülök ennek. A nagynéni a legocsmányabb asugori a világon. — Nem szívelheted őt? — Egyszerűen szólva, szenvedhetlen. Ha az örökség nem volna — akkor elzárnám ajtó-mat a vén sárkány előtt. A szalonban gyöngye zörej keletkezett. Sajnos, egyikünk sem ügyelt arra. — Ezt tudnia kellett neki, — szólt Willy nevetve. — De hát csakugyan oly kiállhatatlan asszony az? Én hevesen kiáltottam föl: — Képselj magadnak egy középtermetű, közönséges arczonásu asszonyt, ferde csipő-vel és kancsal szemmel, — s gondold el, hogy ez az asszony mogorva, fűvény, szentes ruhában jár s a mellett, szörnyű unalmas. Ez a mi nagynénénk. — Ugy van, ez a ti nagynénétek! — hang-zott közelünkben s a föltárt szalonajtóban, mintha csak a föld alól bukkant volna föl, ott állt a le-rajzolt nagynéni, — vagyis inkább — a volt nagynénétek, ki többé mit sem akar tudni fe-lőletek! Mintha villám sújtott volna le minket, moz-dulatlanul ültünk ott, minden tagom elszibbadt. A nagynéni azonban fölvette az ócska, szürke köpenyegét, melyet én a Mártáéknak gon-doltam, fejére illesztett egy idomtalan kalapot s tova sietett, mielőtt marasztalhattam volna. Ekkor tért vissza Márta. — A vendég . . . már ismét el . . . el-ment! — dadogta az öreg asszony, miközben én vállon ragadtam és rászni kezdtem.

— Menyörgős menyekő! . . . Miért nem tudtad velem előbb, hogy a nagynéni megér-kezett? — förmedtem rá.

— Hi . . . hiszen, ön nem hall . . . gatott ki! — nyögte az öreg asszony s aztán folyéko-nyabban mondta:

— A nagynéni meglepetést akart szerezni látogatásával.

— Ördög és pokol! — dühöngtem, miköz-ben Willyn görcsös kacajait vettem. — Oda az örökség; a feleségem hiába utazott el, én pedig csufult jártam!

S úgy is volt.

A szerencsétlen nagynéni meg akart minket lepni, a feleségem pedig őt; én meg a legnagyobb meglepetést szereztem neki, midőn arról nyert tudomást, hogy az ő új sógorkája oly vélemény-t táplál felőle, mely nagyon alkalmas volt, őt a legkérelhetetlenebb ellenségévé tenni.

Willy vigasztalni akart. Hevesen kikeltem ellene, igazságtalanul és ő megsértve távozott tőlem.

Az örökségen kívül még egy jó pajtást is elvesztettem.

Szerettem volna fületem összemarcangolni. Még ily ostoba nem volt egyetlenegy pre-desztinált öröklő sógor sem.

De azok a meglepetések! Azok az átko-zott meglepetések!

Szomoruan ballagtam ki délben a vasúthoz. Feleségem derült mosolya pokoli kint oko-gyok, álmétködő kifejezést nyert az arca.

— No, hát nem meglepetés-e ez? Mig én elutazom, hogy a nagynéni elhozzam, ime ő sze-rez nekünk meglepetést! . . . Hol van ő?

— Elvitte az ördög! — fakadtam ki bo-szusan!

Aztán következett a felvilágosítás. Mindinkább elszomorodott a feleségem arca s egyre bosszúsabb lettem én, mig végre az asz-szonyka elkezdett sirni, én meg szitkozódni.

Az elvesztett örökség és elvesztett jó pajtás miatt ez volt első zivódásom.

— No csak hozakodjál elő még egyszer a te meglepetésedd!

— Melyik a legelegánsabb.
— Szabó fürdő.

Tehát a szabó fürdő. Míg a nagy piac homokhegyein átmásztam, turista szenvedélyemnek majdnem áldozatává lettem. Felmásza egy véletlenül előttem tornyosodó homokfalra, az utolsó hajmszálláig beleslúpdtem, csak úgy huztak ki majdnem fülemnél a városi pandurság.

Végre hosszú vergődés után eljutottam a híres fürdőhöz. Valami fehérneműbe takart kövér asszonyoságnak szeméi meredtek ki rám a szűk pénztárból és ellátott vásonfügefalevéllal, vulgó uszónadrág, kaptam egy lepedőt és egy sikkes kalpagot. Bevonulok az ékes bazinához.

Mi az Isten csodája. Hisz ez meleg fürdő! A víz gőzölg, mint az olvasztott vaj, úgy hullámszik előttem. Megálltam és tanakodtam.

— A fürdés és nem fürdés kérdése ez.

Mit tegyek.

Mégis megfürdöm.

Megtörtént és 32 fok meleg mellett belemerültem a 28 fok meleg vízbe.

Izonyat! $22 + 28 = 60$, mondd hatvan foku meleget éresem. (Bocsánat ezért a kacásért természetpiszkáló urak.) A hajam meggondörödött, bőröm megszenedett, bajszom valóságos dugaszhuzóvá pöndörödött, ujjaim meglágyultak, agyam hevesen lüktetett és elolvadni készült, talán valóban el is olvadt. Nem tudom. Egyenlítői hőség karolt át az ő összes szőrnűségeivel.

— Gyilkosság! kiállítottam és ott hagyva uszó fügefalevelemet, lepedőt, kalpagot, felöltözök. Rohantam az utcára. Epedve, lihegve egy kocsiért. Oh kocsi, hol van ennek eldörádója. Végre fölvettem egy arra menő parasztszékár és utcaza ki. Kács hoteliérnek táviratilag megüzentem, hogy küldje el podgyászomat a jeges tengerre, Cap North, Franz Josephland Hótel borjufóka. Souterrain, 5. ajtó szám.

Igy jártam az Urnak ezen esztendőjében.

Pukk.

Táviratok.

A tüzéség új főfelügyelője.

Budapest, aug. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Megbízható forrásból vett értesülésünk szerint a Vilmos főherceg halála folytán megüresedett tüzéségi főfelügyelői állásra Lobkovitz herceg van kiszemelve.

Minisztereink Lembergben.

Budapest, aug. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lembergben távirják, hogy Badeni Szaniszló gróf tegnapi ebédjén a házigazda magyar vendégeire és a magyar nemzet jólétére, gyarapodására emelte poharát, mire Wekerle miniszterelnök köszönetet mondván a szíves fogadtatásért, poharát Lengyelország jólétére, gazdasági gyarapodására emelte. — Nem kíváncsiságból jöttünk — úgy mond — hanem hogy a két nemzet között a rokonszenv érzelmek fejleszszük.

Vilmos főherceg balesetéhez.

Budapest, aug. 9. (A „Torontál” eredeti távir.) Illetékes forrásból ma megerősítik azt a versiót, mely szerint a tragikus halállal kimult főherceget nem dobta le a lova magáról, nem is hurcolta a földön, hanem a főherceg elszórdult és így bukott lováról fejével lefelé. El sem képzelhető, — mondja a hivatalos jelentés, — hogy a főherceg lebukhatott volna, ha valami baj nem éri.

Nagy földrengés Olaszországban.

Budapest, aug. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából jelentik: hogy oda érkezett magánjelentések szerint ma reggel Cataniaiban nagy földrengés volt, a mely több községben számos házat és templomot romba döntött. A lakosok rémülten futottak ki a községekből; százakra megy azok száma, kik a romok alatt megsebesültek vagy halálukat lelték.

Napszurástól elpusztult katonák.

Budapest, aug. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Münchenből jelentik, hogy a második bajor-gyalogezred második zászlóalja tegnap nagyobb menetgyakorlatokat végzett, a mely alkalommal tizennyolcz katona napszurás következtében holtan rogyott ösz-

sze. A század állítólag reggel öt órakor kelt utra és este hét órakor érkezett vissza a városba. A legénység annyira el volt csigázva, hogy a bevonuláskor többet kidőlt a sorokból.

Caserio reklámja.

Budapest, aug. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból sürgönyözik: Don Grassi vikárius, ki hatszor meglátogatta Caseriot börtönében a következő érdekes részleteket közli az anarkista gyilkosról: Midőn a vikárius aminap a gyilkos cellájába lépett, ez örömeinek adott kifejezést, hogy alkalma lesz a tömeg szemé láttára meghalni. A vikárius nem volt képes mérget elfojtani, hanem így szólt Caseriohoz:

— Átkos hiúság mondatja ezt veled. Más képen beszélnél, ha a kivégzés zárt helyen történne. Akkor nem dicsekednél, hanem borzadály töltene el.

Caserio megrázkódott e nem várt rendutasítás folytán s csöndesen csak annyit felelt:

— Igaza van, signore, zárt helyen nem örülnék a halálnak.

Caserio elvtársai.

Budapest, aug. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból sürgönyözik, hogy Caserio elvtársai hihetetlen erőfeszítéseket tesznek, hogy a halálítélet végrehajtását megakadályozzák. A köztársaság elnökéhez fenyegető leveleket intéznek. Caserio szülőhelyének előjáróságához tegnap szintén ilyen levél érkezett, melyben az anarkisták tudatják, hogy Caseriot megmentik és hogy Casimir Perier megöletésére három elszánt anarkista vállalkozott.

Caserio kivégzése.

Budapest, aug. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából telegrafálják, hogy az olasz kormány, mely eddig minden külföldön halálra ítélt olasz alattvalóért közbélelt, életfogytiglani börtönt kérvén, Caserio ügyében lépéseket nem tesz. A kivégzés híre szerint 20-án reggel történik.

Carnot végzete.

Budapest, aug. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egy párisi lap közli, hogy Carnot elnök állandóan páncezlinget viselt, mivel érezte, hogy élete nincs biztonságban. Épen ama végzetes napon nem vette fel, mondván szolgálójának: — Melegem van, nem kell a páncezling, de ki is bántana itt?

REGÉNY-CSARNOK.

BOSSZUBÓL.

Olasz regény. Irta: Cordella.

A „Torontál” számára fordította: Győrike.

(Folytatás.)

Erre nem volt elkészülve a báróné, hogy a harmadik leányát előbb adja férjhez, mint a két idősebbet, de viszont a kapitány ajánlatát sem lehetett kifogásolni s utóvégre is egygyel megfogott a leányok száma a házban s azután kettő mégis csak előbb elkél, mint három.

Az eszredes, látva a báróné habozását, kérte, hogy fogadja el az ajánlatot; bizonyítani kezdte, hogy milyen nehéz mai világban tisztességes vőböz jutni; az érvek hatottak; a báróné megköszönte az eszredes fáradságát s egyelőre is kilátásba helyezte az igent, de a végleges határozatot csak holnap reggel közölheti vele; annyira meg van lepette, hogy előbb rendeznie kell gondolatait; a férjével is értekeznie kell, de azt nem fogják szem elől téveszteni, hogy leányuk boldogsága az ő boldogságok is.

Mikor Paula és Camilla meghallották a nagy újságot, eleintén tréfának tartották, később alig tudták elfojtani a felett bosszankodásukat, hogy a legfiatalabbik előbb jut konty alá, mint ök. Paulina azt bizonyította, hogy a mai csudar világban kaczernek, arczatlannak kell lennie a leánynak, ha férjhez akar menni. Camilla azzal vigasztalódott, hogy arra még mindig van elég

idejük, hogy egy parányi tisztecskét kapjanak és szívesebben marad ő továbbra is Rinaldi bárókisasszony, mint Guidiné.

De Julia mindezek daczára diadalünnepet ült. Végre is nem nézik többé a házban gyermeknek, bebizonyította a világnak, hogy ő is valaki. Csak úgy harsogott a ház játszi jókedvétől.

XI.

Rinaldi Julia eljegyzésének híre szétfutott a városban; arról tárgyaltak mindennütt s a mint az hasonló esetekben történni szokott, mindenki megakarta mondani róla saját véleményét.

Abban a városban ekkoráig nem fordult még elő, hogy nemesi családból való leány, szüleinek beleegyezésével, férjhez ment volna nem nemes emberhez. Sokan a felvilágosodás jelét üdvözölték ebben az eseményben; a vén arisztokraták ellenben rossz jelnek tartották s ha ez tovább így megy, eltörlődik minden ragkkülönbség, egyik ember olyan lesz, mint a másik s végveszély fenyegeti a legtisztelreméltóbb tradíciókat.

A báróné nem törődött a nép fecsegéseivel; nyíltan bevallotta, hogy ha nincs vagyon, hanem a helyett négyesével van az eladó leány, nincs értelme a nagyzási hóbórnak és hogy utóvégre nemes pálya a harcosoké is, mert a fejedelmek is azt választják s ő nagyon meg van elégedve.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

Egy előfizető. Magától értetődik, hogy mindenkor szívesen állunk rendelkezésére előfizetőinknek, ha azok bármiben is hozzájuk fordulnak, de már méltóztassák megengedni: mi ok van arra, hogy valaki névtelen levélben tegyen kérdést a távbeszélő felállítás tárgyában. Honnan tudjuk, hogy Uraságod csakugyan előfizetője lapunknak, ha nevét nem ismerjük? S miért ne írhatná alá a teljes nevet? Mert mi nem habozunk kijelenteni, hogy kérdéseire csakis akkor felelünk, ha ön csakugyan előfizetője a „Torontál”-nak. Lévéen nálunk, miként másutt is az a jó szokás, hogy az ember szívesen olvassa, de nem fizeti a lapot.

Ez az oka annak, hogy nem feleltünk kérdésére.

D. J. helyben Kabos Bertalan ur, lapunk segéd-szerkesztője tegnapelőtt megkezdte szabadságidejét. Tíz nap múlva visszatér.

S. B. Sohasem mondtuk ki azt az elvet, hogy verseket nem közlünk, de már azt kimondtuk, hogy rossz verseket nem közlünk. Példán az öné.

D. urnak helyben, 1. Ön téved: a Béga vize nyáron nem hideg. Csak piszkos, de azért sokan fürdenek benne. 2. Mi nem vagyunk ellenségei a részvénytársaságoknak. Főleg, ha nagy osztalékot kap a részvényes.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.

Helyettes szerkesztő: Kabos Bertalan.

Nyilttér.*)

Női ruhaterem megnyitása.

Nagybecskerek és környéke igen tisztelt közönségének és nagyrabecsült vevőimnek tiszteletteljesen tudomására hozom, hogy az ezidei őszi idény bekövetkeztével a Hunyadi-utcában levő saját házamban, közvetlen szomszédságában az immár 1856. év óta fennálló uri és női ruha konfekció tüzletemnek, egy teljesen fővárosi mintára berendezett

eladó csarnokból, próbateremből és műhelyből álló

nőruha-termet

nyitok meg.

Ruhaszövetekben való összes újdonságokkal, diszitő és selyemczikkkel dusan felszerelt raktáram, francia és angol mérvadó divatlapok, tapasztalt, szakszerűen készített, kitünő művezetőim, kik részint a legújabb műszerekkel ellátott műhelyem, részint pedig áruraktáram élén állanak, továbbá a hozzám szerződötett fővárosi munkaerők lehetővé teszik, hogy e téren a legjobb és legizlésesebbet produkálva, sikeresen versenyezhessek a bécsi és budapesti konkurencziával. Ama biztos meggyőződésben, hogy a mélyen tisztelt közönség emez újabb vállalkozásomat is bizalmával tiszteli meg, melegen ajánlom azt a nagyrabecsült hölgyvilág figyelmébe.

Kiváló tisztelettel
Grünbaum Vilmos.

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget

a szerk

Hirdetések.

Bérlakások.

Nagybecskereken, a váraljai utcában 2/4. szám alatt levő újonnan épült házamban, folyó évi november elsejétől fogva a következő lakások bérbé adatkak:

1. **A földszinten:** egy utcza lakás, három szobából, előszobából, konyha-, éléskamra- és cseléd-szobából álló;
2. **A földszinten:** egy utcza lakás, két szobából, egy hálófülkéből, előszobából, konyha- és kamrából álló;
3. **A földszinten:** egy udvari lakás, három szobából, előszobából, konyha-, kamra- és cseléd-szobából álló;
4. **A földszinten:** egy udvari lakás, két szobából, egy hálófülkéből, előszobából, konyha- és kamrából álló;
5. **Az emeleten:** egy utcza lakás, három szobából, előszobából, konyha-, éléskamra- és cseléd-szobából álló;
6. **Az emeleten:** egy utcza lakás, két szobából, egy hálófülkéből, előszobából, konyha- és kamrából álló;
7. **Az emeleten:** egy udvari lakás, három szobából, előszobából, konyha-, kamra- és cseléd-szobából álló;
8. **Az emeleten:** egy udvari lakás, két szobából, egy hálófülkéből, előszobából, konyha- és kamrából álló.

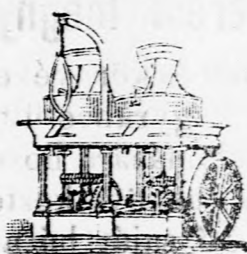
Mindegyik lakáshoz tartozik egy külön pincze, fákamra és elkülönített padláshelyiség. A mosókonyha és vasalószoba a lakóknak közösen áll rendelkezésére. A két földszinti és két emeleti utcza lakás egy-egy lakássá is összekapcsolható. A bérleti feltételek nálam megtudhatók.

Dr. Stassik Ferencz,
ügyvéd.

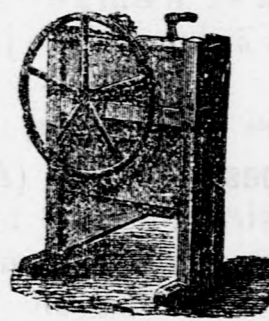
(508-4.4)

Első délmagyarországi gépgyár, vas- és fémöntőde részvénytársaság Nagy-Becskerek.

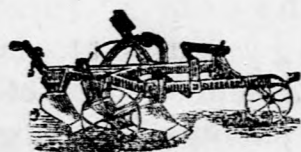
I g e n j u t t á n y o s á r a k i i

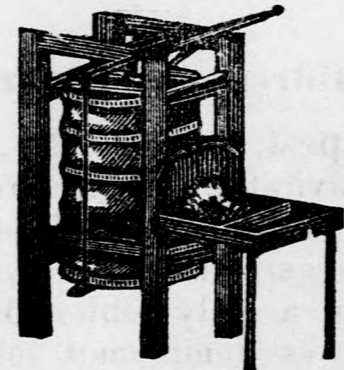
Ajánlja szab. légszesz és petroleum motorjait saját gyártmány.
Ajánlja rendkívül olcsó és célsszerű szerkezetű szab. Demkóféle szállítható gőzfertőtlenítő készülékeit. Egyszerű és könnyű kezelés.
Ajánlja legjobb szerkezetű vetőgépeit, egyetemes és mélyítő (Rayol) aczél ékeket (Sak rendszer), két és háromvasu ekéit, szecska és répa-vágogépeit, továbbá mindennemű gazdasági gép- és eszközeit.

Ajánlja dusan felszerelt ráktárát, gépszijak oliva és egyéb gép-olajokban gyári árban. Gumi, Asbest és gyapju telítő anyagokat, továbbá mindennemű technikai csikkeit.

Ajánlja jól berendezett vas és fémöntődjét.
Ajánlja házi kutak és szivatyu telepek berendezését czélszerű és olcsó szerkezetben.
Ajánlja malomöntvényeit, malom állványait, malom berendezési gépeit, francia és belföldi malomköveit. Daráló és őrölő hengerekét, porcelán vagy kéregöntésű hengereit. Kőélesítő és kővágó szerszámait.
Ajánlja tüzi és kerti fecskendőit.
Ajánlja kitűnő kovács fuvóit, turó gépeit mindennemű fa, vas és fém megmunkáló gépeit.

Ajánlja legújabb segéd gépekkel berendezett gyártelepét mindenféle gépjavitó munkák és új gépek elkészítésére.

Iroda: József főherczeg utca (Linyacsky ház)

Gyár: bégaparti indóház mellett.

(528-9.8)